

Jiří Hadrbolec měl mokrý ručník uvázaný kolem hlavy, popíjel šumivý aspirin a tiše bědoval.

„Neměl jsem to míchat.“ Napadlo mě, že především neměl chlastat. Když už nás uvrátil do takové hlouposti, měl pracovat, a ne se flákat po hospodách.

„Šampaňský po pivu, to je skoro zločin.“ Souhlasil jsem.

„Zavedl to ten bláznivej modelář.“

„Kdo?“

„Výrobce lítacích škatulí. Kaucký.“

Chtěl jsem ironicky poznamenat, že nám určitě moc pomůže, když víme, co hledaný muž pil, ale Jiří mě nepustil ke slovu.

„Často hostil celej lokál. A taky půjčoval štamgastům prachy, i když jen málokdy něco dostal zpátky. Není to divný?“

„Proč?“

„No dělat takovýho haura z invalidního důchodu.“

Na tom něco bylo. Nicméně fakt, že pohřešovaný muž utrácel trochu nad poměry, se dal zjistit jedním dotazem a člověk se při tom nemusel opít jako dobytek.

„Rád bych věděl, kde ty peníze bral.“

„Možná dědil, možná měl našetřeno, vždyť je to vlastně jedno. Za stokorunový honorář už jsme toho udělali dost. Žádný případ neexistuje. Ten Kaucký je na cestách a za pár dní se bezpochyby vrátí. Děláme kašpary klukovi, kterej se bál matematiky.“

„Nebál,“ prohlásil Jiří.

„Jak to víš?“

„Já se v tý škole zastavil. Čenda je suverénně nejlepší ze třídy. Když je při písemkách rozdílný zadání, vypočítá nejdřív příklady pro spolužáky, aby bylo z čeho opisovat. Teprve pak se pustí do svého úkolu. Stačí mu deset minut na to, co ostatní smolej hodinu.“

„To na věci nic nemění.“

„Pro normální lidi je svět plnej vzrušení, kdežto podivín si stále stěžují, jak je život nudnej.“

„Prosím?“

„To je totiž ten Chesterton. Začínáš bejt pěkněj podivín, kamaráde.“

Následovala delší přednáška o lidech, kteří poslouchají, ale neslyší, koukají se, jenže nevidí. Pohádky a báje o tom dovedou hořce vyprávět. Trójská věštkyně Kassandra byla prokletá tím, že jejím předpovědím nikdo nevěřil. Mohla se umluvit, stejně ji nebrali vážně, a musela jen bezmocně pozorovat zkázu milovaného města. Trochu jsem nechápal souvislost, dokud mi nedošlo, že Hadrbolec má na mysli Čenka Valáška. Upatlaný kluk s ofačovanými rukama, kterého každý podezřívá ze lži. Co když měl pravdu?

Trochu mě to zvíklalo.

„Dobrá,“ řekl jsem. „Počkáme ještě čtrnáct dní. Ten chlap se určitě do té doby objeví.“

Neobjevil.

To už bylo trochu moc i na jeho cestovatelské zvyky. Zkusil jsem se podívat na pana Kauckého do internetového obchodního rejstříku, a ejhle, ukázalo se, že náš invalida je vlastně podnikatel a má firmu.

Předmět podnikání byl náramně široký a poněkud nejasný. Obchodní a zprostředkovatelská činnost, koupě zboží za účelem

jeho dalšího prodeje. Pod tím se dalo schovat všechno, od provozování trafiky na nároží až po velkoobchod uhlím nebo uranem. Ze strohé evidence nebylo poznat, jak se Kauckému daří, ale asi dobře, když měl na to, aby hostil hospodu.

Nicméně dohady jsou dohady a fakta jsou fakta. Zašel jsem za jedním známým z hospodářské kriminálky a poprosil ho, jestli by se na firmu šikovného výrobce draků nepodíval trochu podrobněji. Výsledek byl katastrofální.

Idol všech kluků z předměstí dlužil jednotlivým podnikům ohromnou spoustu peněz a nezdálo se, že by se jakkoliv snažil pohledávky splatit.

„Mám bombu,“ prohlásil jsem odpoledne v kanceláři.

„Ale?“ podivil se Hadrbolec.

„Ten Kaucký byl těsně před krachem. Není vyloučeno, že utekl.“

Jiří vytáhl z kapsy pomuchlaný papírek.

„Dlužil dohromady devět milionů tři sta dvacet sedm tisíc. Když nepočítám penále.“

Kolega byl zase o krok napřed. Ukázalo se, že posledních čtrnáct dní nezahálel. Nejdřív vysedával v zaparkovaném autě před domem Usherů tak dlouho, dokud se mu nepodařilo získat solidní fotografie bratrů Lambertových. Pak objednal obchodní partnery pana Kauckého, aby si ověřili, že u všech uzavíraných smluv oba pánové vystupovali. Jednou jako osobní strážci, jindy jako sekretáři nebo poradci. Podpisové právo měl sice jenom on, sjednávání obchodů byla však jejich starost. Klasický bílý kůň. Nebezpečný především tím, že umí mluvit. Vzpomněl jsem si na Hadrbolecův pohádkový příběh o princovi, který věrnému zvířeti usekl hlavu. Možná ho chtěl taky umlčet.

Děťinsky prostý chlapík zřejmě neměl tušení, co vlastně dělá, i tu trochu peněz, které dostal, rozdál po hospodách. Mouřenín posloužil, mouřenín může jít...

„Ždá se,“ pravil Jiří, „že přátelé od policie dostanou zase jeden případ na stříbrném podnose.“

Kolegové z kriminálky postupovali rychle a profesionálně. Nad tajuplným domem na předměstí chvíli kroužil vrtulník, dokud termovize na jeho palubě nezaznamenala na zahradě místo s nepatrně zvýšenou teplotou, jakou vydává tlející tělo. Potom nastoupila zásahovka. Muži v kuklách rozrazili železnou bránu, vtrhli do budovy a oba bratry vyvedli v železech. Za asistence soudních lékařů byly pak z mělkého hrobu vyzvednuty ostatky pana Kauckého a odvezeny do pitevny. Poslední přišel na řadu pes. Policista, který ho odváděl, k němu mluvil dlouze a vlídně. Zřejmě vysvětloval, že se nesluší bydlet v prokletém domě.

Když všichni zmizeli, pootevřel jsem rozbitou bránu a vešel dovnitř. Ač se v mém věku už příliš nesluší šplhat po stromech, vyškřábal jsem se na bezlišťou třešň a sundal holou kostru draka. Čeněk Valášek si zasloužil za vynaložené peníze nějakou odměnu. Nejdřív jsem chtěl špejle polepit novým papírem, ale pak jsem si to rozmyslel. Žák nejlepšího konstruktéra dětských draků z předměstí to jistě bude umět lépe.

Ilustrace Kristina POKORNÁ

Já přece nechci tiskovou opravu, pane redaktore. To by nikomu nepomohlo. Jen jsem si říkal, že byste měl vědět, jaké píšete občas hlouposti. Nezvládnutí vozidla, špatně fungující brzdy starého vozu, hazardérství řidiče. Možná to vypadá varovně, ale všechno bylo jinak.

Honzu Charvátka jsem dobře znal. Od klukovských let. Chodili jsme spolu do stejné třídy, sedávali v jedné lavici. Honza byl tenkrát rváč, kterého se ostatní kluci trochu báli. Já ne, věděl jsem jak na něj. Byl totiž blázen do aut. Kdykoliv se schylovalo k fackám, stačilo převést řeč na motory a byl klid. Třeba se zeptat, co je to rychlá vačka, jak funguje turbokompresor nebo rozvod ó há cé, a bylo po sporu. V tu chvíli už Charvát kreslil schémata, vysvětloval principy a různá alternativní technická řešení. Časem mě to jeho povídání začalo doopravdy bavit a všechno, co dneska o motorech vím, mám z těch dávných školních časů. Ne, že bych to někdy potřeboval, ale stejně mě těšilo, když jsem například ohromil svého dospívajícího syna tím, že vím, jak funguje planetová převodovka a že dokážu pomocí počtu zubů zrychlení či zpomalení jednotlivých segmentů vypočítat. Ale to zabíhám, chtěl jsem vyprávět o Honzovi.

Chodil pomáhat do dílny svého strýčka, uměl rozebrat a složit prakticky každý automobil do posledního šroubku. Pamatuju, jak se učitelé zlobili, že má ruce špinavé od šmíru a kalhoty flekaté od oleje, ale jemu to bylo jedno. Velmi toužil dostat se do učení na automechanika, ale v našich časech to byla dosti protekční profese. Nevzali ho tam, nakonec se vyučil jako zámečnický a nástrojař a příštích třicet let strávil u soustruhu. Byl šikovný řemeslník, pravda, ale jeho srdce bylo jinde než ve fabrice. Kolikrát jsem si říkal, jaký by to byl výborný mechanik nějaké závodnické stáje, jak by mu slušela kombinéza týmu Ferrari nebo Hondy, jenže to se prostě nepovedlo. Aby se svým snům alespoň trochu přiblížil, pronajal si na okraji města dvůr a garáž, tady opravoval automobily kamarádů a známých. Většinou prakticky zadarmo, jen pro tu radost, že se mohl v autech šfóurat. Tak to fungovalo poměrně dlouho, jenže nástup nové techniky a motorů řízených počítačem mu udělal velkou čáru přes rozpočet. To, co dovedl dát do pořádku prakticky na koleně, už u moderních vozů nešlo, na žádnou drahou techniku neměl, a tak zůstal věrný veteránům. Prodlužoval život klasickým škodovkám, sám si pořídil saabu, takového, co v něm jezdil ještě Erik Carlsson. Vyfěšákoval to auto tak, že vypadalo, jako by právě vyjelo z továrny, motor fungoval lépe než švýcarské hodinky. Občas se s tím zázrakem účastnil i některých veteránských závodů, vyhrál pár plechových pohárů, jenže to pro něj nebylo moc důležité, mnohem

radší auto na soutěž připravoval nežli řídit. Takže, pane redaktore, žádné nevyhovující brzdy ani chyba šoféra, ten auták byl v naprostém pořádku a Honza ho kočírovat uměl docela dobře.

Byl jsem se na to místo podívat. Silnice rovná jako šňůra, nad ní klenba železničního přejezdu. Dávno už je nepotřebný, trať nahore před lety zrušili, jenže zatím se ještě nenašly peníze, aby ten most někdo zbouřal. U paty kamenného sloupu je dřevěný kříž, pod ním vadnoucí květy. Je hezké, že na Honzu lidi ještě nezapomněli, i když kytky mu nikdy nic neříkaly. Napadlo mě, že by si přál jinou mohylu. Byla by složená z ozubených kol, klikových hřídelí, ventilů, rozvodových řetězů, pístů a těsnících kroužků. Bohužel, takové pomníčky se nedělají, snad aby nepřipomínaly hromadu šrotu.

Úřední zpráva o nehodě hovořila o pozvolné změně směru jízdy a neexistenci brzdných stop, jako jedna z možných příčin havárie bylo uváděno to, že řidič za volantem usnul. A k tomu nepřiměřená rychlost, pochopitelně, ručička tachometru se zasekla na sto šedesátce. To mi připadalo dost podivné, Charvát nebyl hazardér a málokdy platil nějakou pokutu. Navíc, člověk zpravidla usne při jednotvárné, pomalé jízdě, a ne v situaci, kdy se řítí po úzké silnici jako cvok.

Vrtalo mi to hlavou a postupně mě napadala spousta divokých teorií. Třeba, že nějaký nákladák Honzu vytlačil ze silnice, nebo v protisměru někdo blbě předjížděl a Charvát uhnul, aby zabránil hrozící bouřce. Prostě hledal jsem nějaké vysvětlení toho nepochopitelného selhání kamaráda, se kterým jsem se ve voze vždycky cítil naprosto bezpečně. A pak jsem se jednou sešel s naším panem doktorem. Máme, tedy měli jsme, obvodního lékaře společného, víte? Povíдали jsme si o všem možném a když přišla řeč na přítele, tak jsem se dozvěděl, že na tom Honza vůbec nebyl dobře. Diagnóza byla neúprosná. Šest měsíců, nanejvýš rok života, nic víc mu nezbyvalo. Najednou mi bylo všechno jasné. Ovšem, to byl celý on. Nechtěl se trápit pozvolným umíráním, odešel v botách, jak

VETERÁN

se na chlapa sluší. Sám, v milovaném autě, za burácení motoru. S vědomím, že nikomu nebude na obtíž. Myslím, že i to místo si vybral promyšleně. Nepotřebný přejezd, který už žádná havárie nepoškodí, přehledná silnice, kde nemohl způsobit problémy nikomu jinému. Docela důstojný konec jednoho motoristického nadšence.

Kdybyste o něm přece jen někdy psal, pane redaktore, připomeňte, že to byl chlap, který v životě nedostal tu správnou příležitost. Kdyby ho byl osud zavál třeba do továrního týmu škodovky, tak se vsadím, že bychom měli v automobilových soutěžích nějakého mistra světa. A při té slávě a gejzírech šampaňského by v pozadí stál Honza ve svých zaolejovaných montérkách a každý odborník by věděl, že na tom vítězství má lví podíl on.